

VOJENSKÉ ROZHLEDY

ČÍSLO 4.

ROČNÍK XIV.

DUBEN 1933

ČÁST VŠEOBECNÁ

Redaktoři: Plukovník gšt. Jiří Birula a podplukovník gšt. František Pobunek.

Plukovník gšt. Sergěj Ingr:

Nejnižší smíšená jednotka.

(Příspěvek k diskusi.)

V 11.—12. čísle XIII. ročníku Vojenských rozhledů zabývá se pplk. gšt. Štěpánský otázkou, u nás dnes hodně časovou, totiž organisací nejnižší smíšené armádní jednotky. Pokládám tento velmi zajímavý článek za podnět k diskusi a dovolím si zaujmouti k němu své stanovisko.

Autor není spokojen s naší dnešní nejmenší organickou smíšenou armádní jednotkou, t. j. divisí, a považuje ji, zejména pro blízkou budoucnost, za příliš těžkopádnou; obtíže spojené s organisací naší dnešní divise se mu jeví hlavně ve vydávání rozkazů pro tak složitou a těžkou jednotku a pak v tom, že naše dnešní divise početností a množstvím bojových prostředků již dosáhla, ne-li překročila, krajní meze prostorového maxima, které může velitel spolehlivě ovládnouti; tento poměr se zavedením nových bojových prostředků ještě zvětší.

Jako řešení navrhuje autor zavést jako nejmenší smíšenou armádní jednotku brigádu, jejíž velitel by měl štáb ze školených důstojníků generálního štábu, jednotka by se pak skládala z pěšího předzvědného oddílu, ze čtyř samostatných praporů, se samostatného smíšeného dělostřeleckého oddílu o 4 bateriích, telegrafní půlroty a z prvků nejnutnějších služeb. Divise by se pak skládala ze 3 takových brigád, mohla by jich však pojmouti i větší počet, měla by svůj SPO., dělostřelecký pluk o 3 oddílech a dnešní služby by přiměřeně redukováném rozsahu.

Touto organisací by se podle autorova mínění odstranily obtíže, tkvící v těžkopádnosti naší dnešní divise; nejmenší smíšená armádní jednotka by se stala pohyblivou, celá organisace pružnější, vyhovělo by se moderním požadavkům rychlosti a velitel armády by si lépe mohl tvořit zálohy z organických, samostatných a životaschopných jednotek.

To jsou v podstatě hlavní autorovy námítky proti dnešní divisi a důvody pro novou jím navrhovanou organisaci.

★

Souhlasím s autorem, že naše dnešní divise je dosti těžkopádná. Nevidím však její těžkopádnost — jak je tomu u autora — natolik ve smyslu taktickém, nýbrž po stránce operativní a strategické; rovněž se mi nezdaří dosti přesvědčivými důvody pro výhody navrhované jím organisace.

Prvním hlavním důvodem proti nynější a pro novou organisaci je autorovi obšírnost rozkazů.

Jsem přesvědčen, že příčina obšírných divisních rozkazů tkví jinde nežli v organisaci divise a že tam, kde dlouhé rozkazy nacházíme dnes, bychom se s nimi setkali i při autorově organisaci. Obávám se, že kdybychom hledali příčinu dlouhých rozkazů v organisaci jednotek, že by obstála málokterá organická jednotka, neboť dlouhých rozkazů jako důkazů pro nevyhovující organisaci bychom bez obtíží sehnali hezkou řadu nejen pro divisi, ale i pro vojskové těleso, oddíl a setninu. (Uvádím tu jako doklad dnes již hodně známý případ, kdy byl při cvičení oddíl, očekávající sedmistránkový rozkaz, přepaden, když jeho velitel dopisoval šestou stránku tohoto rozkazu.)

Pokud však příčina dlouhých rozkazů tkví v organisaci, domnívám se, že novou, autorem navrhovanou organisací by nebyla ani v nejmenším odstraněna.

Představme si novou divisi na př. v útoku.

Bude-li nutná dělostřelecká příprava, vyhne se velitel divise tomu, aby stanovil její účel, podmínky a způsob provedení? Nebude při ní velmi často nucen naříditi soustředění palby oddílů přímé podpory ve prospěch jiných než organických brigád?

Nebude nucen naříditi a oznámit vykonavatelům, jakým způsobem se přípravy účastní jeho vlastní dělostřelectvo? Nebude musit učinit to-též aspoň pro první fázi útoku?

A nebude si musit počínat stejně u letectva, ženijního vojska a jiných složek, pokud spolu pracují přímo s útočícími jednotkami?

V čem tedy bude rozdíl? Obávám se, že v převážné části případů v ničem, a to z toho prostého důvodu, že autorem navrhovaná základní smíšená jednotka není způsobilá řešiti samostatně větší taktickou úlohu. Dělostřelecky může nouzově dostáti v úkolech přímé podpory, není však s to zajistiti svými organickými prostředky palby ochranné, nemluvíc ani o palbách jiných.

Pro svou nesoběstačnost a silnou závislost na divisi při řešení všech větších taktických úloh nebude moci tato smíšená brigáda splniti ani autorovo očekávání, že dovolí divisi zaujmouti větší prostory. Podmínky proti dnešku se tu nijak nezlepší; neboť co brání dnes veliteli divise utvořiti v rámci divise více méně samostatnou skupinu pro splnění určitého taktického úkolu? Má pro to dnes naopak — co se velitelského aparátu týká — ještě výhodnější podmínky nežli při navrhované organisaci, neboť má 2 velitele brigád a 4 velitele pluků u pěchoty a rovněž o 1 velitelský orgán více u dělostřelectva.

Příčinu přidělování větších prostorů dnešní divisi nevidím jako autor v početnosti a velikosti divise, nýbrž v nutnosti — byť i někdy zbytečně upřilíšené — přizpůsobiti se tlaku poměrů. Tomu však nebude lze podle mého soudu organisací jednotky nikdy zabrániti a lze jen

oprávněně doufati, že vývoj zbrojní a spojovací techniky spolu s dobrým výcvikem dovolí jednotkám rozvinouti se na širších frontách tam, kde to taktická situace bude ospravedlňovati. Že velitel divise chce mnohdy — i když je rozvinut na široké frontě — velení centralisovati, není ani v nejmenším vinou dnešní organisace; ta mu naopak dává větším počtem velitelských orgánů lepší možnosti pro decentralisaci. Na škodlivost centralisace stůj co stůj, ve všech situacích a zejména na širokých frontách bylo již několikrát příslušnými činiteli důrazně upozorněno. V každém případě by bylo podle mého názoru nesprávné přičítati vinu organisaci jednotek.

Ostatně přidělení širší fronty nějaké jednotce je zpravidla důsledkem jejího podřadnějšího úkolu, a proto tato okolnost nemůže býti spolehlivým měřítkem pro organisaci.

Celkem nevidím, v čem by nová, autorem navržená organisace ulehčovala podstatně úkol velitele divise nebo velitele této nové brigády. Myslím, že u divise by vše zůstalo stejné a velitel nové brigády by se proti dnešku spíše více zatížil, i když mám na zřeteli větší vybavení jeho štábu.

Velitel armády by při uskutečnění návrhu měl více možností tvořiti zálohy; bylo by to však opět jen východisko z nouze, byť i lepší nežli ono, o němž mluví autor, když uvádí nepříjemnou situaci, kdy velitel armády musí tvořiti zálohy z jednotlivých pluků nebo dokonce praporů od různých divisí. Pokládám obojí způsob u armády za nouzový, neboť zálohy takto utvořené — ať z nových brigád anebo při staré organisaci z různých pluků — mohou míti jen značně omezený význam taktický, kdežto armáda potřebuje podle mého soudu záloh operativních a HVOA. strategických. Navrhovaná brigáda nemůže podle mého názoru žádnému z těchto požadavků dobře vyhověti pro svou nesoběstačnost a značnou taktickou závislost na divisi.

Vůbec, srovnám-li bojovou samostatnost a taktické možnosti nové brigády a staré divise, docházím k závěru, že nová brigáda je — vzhledem k těmto vlastnostem — organismem ještě těžkopádnějším nežli dnešní divise.

Nemá se tedy na dnešní organisaci vyšších jednotek nic měniti? Nemyslím; soudím však, že základní smíšená jednotka má býti organisována tak, aby při dobré ovladatelnosti byla takticky i materiálně soběstačná pro řešení normálních úkolů a aby při tom zachovala strategickou pohyblivost; kromě toho považuji za žádoucí ulehčiti i úkol velitele armády.

Řešení, jak dosáhnout vhodné organisace, mohou býti různá; bylo by však nebezpečné ztratiti při tom s očí účel a poslání vyšší jednotky nebo zaměnití podstatné věci podružnými a přechodnými zjevy — jako jsou nedostatky ve výcviku nebo nesprávné taktické pochopení jednotlivců.
